

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 22. august 2019 af Østre Landsrets 23. afdeling
(landsdommerne Gunst Andersen, Kåre Mønsted og Søren Seerup (kst.)
med domsmænd).

23. afd. nr. S-180-19:

Anklagemyndigheden

mod

Erstatningssøgende

E

(Født juli 1981)

(advokat Janus Malcolm Pedersen, besk.)

Glostrup Rets dom af 13. december 2018 (15-5465/2018) er anket af E
med påstand om, at der tilkendes ham 280.800 kr. i erstatning.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse. Anklagemyndigheden har heller ikke for
landsretten bestridt den størrelsesmæssige opgørelse af erstatningskravet.

Forklaringer

E har supplerende forklaret blandt andet, at han aldrig har været medlem af , men han kender nogen, der har været medlem. Han har også en gang lånt en . Han kom til lejligheden den 3. marts 2016, efter at det var blevet mørkt. Han må være blevet misforstået under grundlovsforhøret. Han var meget påvirket af stoffer den pågældende dag.

Han går på DTU i dag, hvor han er i gang med et adgangskursus med henblik på at kunne tage en bacheloruddannelse på DTU.

Landsrettens begrundelse og resultat

Også efter bevisførelsen for landsretten tiltrædes det af de af byretten anførte grunde, at

E har udvist en sådan grad af egen skyld, at der er grundlag for at nægte ham erstatning for varetægtsfængslingen af ham, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Landsretten stadfæster derfor dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod E stadfæstes.

E skal betale sagens omkostninger for landsretten.

(Sign.)

— — —

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 27-08-2019

Anna Sønderskov Jakobsen
retsassistent

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 13. december 2018

Rettens nr. 15-5465/2018

Politiets nr. SAK-2017-3100101-471

Erstatningssøgende

E

mod

Anklagemyndigheden

Denne sag er behandlet med domsmænd.

Tilkendegivelse af 19. juni 2018 er modtaget den 20. juni 2018.

E var i tiden fra den 3. marts 2016 kl. 22.35 til den 10. februar 2017 anholdt og varetægtsfængslet for overtrædelse af straffelovens § 281, nr. 1, § 244, § 266, § 123 og § 261, stk. 1, til dels jf. § 23.

E blev ved dom af 16. december 2016 afsagt af Retten i Glostrup dømt for overtrædelse af straffelovens § 261, stk. 1 og § 288, stk. 1, nr. 1. E blev ved Østre Landsrets anke dom af 29. juni 2017 frifundet for den rejste tiltale.

E fremsatte via advokat Glenn Verding Hein ved brev af 26. juli 2017 krav om erstatning med i alt 280.900 kr., jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Statsadvokaten har i afgørelse af 22. september 2017 besluttet ikke at imødekomme erstatningskravet.

Rigsadvokaten har i afgørelse af 5. december 2017 besluttet ikke at ændre Statsadvokatens afgørelse af 22. september 2017.

Påstande

E har fremsat endelig påstand om krav om erstatning på i alt 280.800 kr.

Erstatningskravet er i advokat Glenn Verding Heins brev af 26. juli 2017 opgjort således:

1 døgn	6.500 kr.
343 yderligere påbegyndte kalenderdage á 800 kr	<u>274.400 kr.</u>
I alt	<u>280.900 kr.</u>

Advokat Klaus Jensen har som advokat for E nedsat kravet til den endelige påstand på 280.800 kr., da der ved beregningen af det oprindelige krav var benyttet en forkert takst for det første døgn.

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse. Anklagemyndigheden har størrelsesmæssigt ikke bestridt den endelige opgørelse af kravet.

Sagens oplysninger

Statsadvokaten har i afgørelsen af 22. september 2017 anført blandt andet:

" [...]

Begrundelse for nægtelse af erstatningskravet

Begrundelsen for min afgørelse er, at Deres klient efter min opfattelse har udvist egen skyld og selv har givet anledning til det straffeprocessuelle indgreb i sagen i en sådan grad, at erstatning i det hele må nægtes.

Jeg har ved min afgørelse især lagt vægt på, at det efter min opfattelse kan lægges til grund, at Deres klient opholdt sig i den pågældende lejlighed i flere timer, mens frihedsberøvelsen og røveriet fandt sted, hvorfor han henset til lejlighedens beskeden størrelse ikke kan have været uvidende om, hvad der foregik, hvorfor han burde have forladt stedet for at undgå en påregnelig mistanke for medvirken til det skete. Den omstændighed, at stedet er tilholdssted for banden , og at Deres klient har tilknytning til og til de andre tiltalte, som er medlemmer af , bidrog kendeligt for Deres klient yderligere til mistanken om, at han havde medvirket i kraft af hans tilstedeværelse i tilholdsstedet i gerningsperioden.

Baggrunden er følgende:

Ved grundlovsforhøret den 4. marts 2016 afgav Deres klient sin første forklaring og oplyste, at han havde opholdt sig i den pågældende lejlighed. Han huskede ikke, hvornår han ankom, men han huskede, at det fortsat var lyst udenfor. Den 3. marts 2016 gik solen ned kl. 17.50. Under hovedforhandlingen i byretten den 16. december 2016 ændrede Deres klient forklaring til, at han var helt sikker på, at det var mørkt, da han ankom til lejligheden. Foreholdt den tidligere forklaring mente Deres klient, at han måtte være blevet misforstået ved grundlovsforhøret.

Jeg lægger til grund, at Deres klient dagen efter det passerede forklarede som angivet i retsbogen fra grundlovsforhøret, og at den langt senere fremkomne ændrede forklaring må forkastes som urigtig, hvorfor det kan lægges til grund, at det var lyst udenfor, da Deres klient ankom til lejligheden, hvorfor Deres klients ankomst senest har været kl. 17.50.

Landsretten lagde ved sin afgørelse til grund, at forurettede i sagen blev frihedsberøvet i , kort efter kl. 17.13 den pågældende dag. Efterfølgende blev forurettede kørt til lejligheden på i , hvor han blev udsat for trusler og røveri, og omkring kl. 21.00 blev han kørt tilbage til . Forurettede har derfor opholdt sig i lejligheden på i 3-4

timer.

Deres klient har derfor haft ophold i lejligheden i flere timer, mens frihedsberøvelsen og røveriet udspandt sig, hvorunder den forurettede bl.a. blev udsat for vold og trusler.

Forurettede forklarede i landsretten, at han var sikker på ikke at have set Deres klient før. Han forklarede dog senere, at han havde set et glimt af en person, der lignede Deres klient. Personen havde opholdt sig i et andet værelse og var ikke kommet ud under forløbet. Der lugtede af hash fra dette værelse. Landsretten konkluderede, at forurettede ikke kunne afvise, at deres klient var tilstede i lejlighedens køkken, hvor han røg hash.

Dette må sammenholdes med Deres klients forklaring, der er ændret flere gange, men som i alle versioner indeholder den omstændighed, at han under sit ophold i lejligheden røg hash og ikke deltog i eller bemærkede røveriet og frihedsberøvelsen.

Deres klient forklarede således ved grundlovsforhøret, at han ikke bemærkede, hvor mange andre personer der befandt sig i lejligheden, da han ankom. Deres klient gik ved ankomst til lejligheden direkte ud i køkkenet, hvor han røg hash og sniffede kokain. Deres klient forklarede ligeledes under hovedforhandlingen i byretten, og senere i landsretten, at han sniffede kokain, røg hash og drak alkohol i lejligheden den pågældende aften.

Det fremgår af sagens oplysninger, at Deres klient på gerningstidspunktet havde tilknytning til bandegrupperingen , og han var bl.a. blevet registreret af politiet som ikældt en hættetrøje med logo. Deres klient har desuden forklaret at have kendt den medtaltale X1 i 17-18 år. X1 blev idømt 2 år og 6 måneders fængsel i byretten for at have haft en ledende rolle ved røveriet og frihedsberøvelsen. Det blev også lagt til grund, at X1 var et ledende medlem af Han ankede ikke byretsdommen.

Jeg har endvidere tillagt det vægt, at Deres klient har skiftet forklaring på centrale punkter, herunder som anført i det følgende:

Deres klients forklaring i grundlovsforhøret gik ud på, at han var ankommet til lejligheden, mens det var lyst, at han havde taget kokain og røget hash efter sin ankomst, og at han herefter havde sovet på en sofa indtil politiets ankomst og ikke havde bemærket noget tumult i lejligheden inden da. Først i forklaringen kunne han ikke oplyse, hvor sofaen stod henne. Adspurgt af sin forsvarer forklarede han, at sofaen stod i et rum ved siden af køkkenet. Det bestyrkede mistanken mod ham, at han på den vis under afhøringens forløb ændrede sin forklaring om et centralt punkt i sagen.

Under hovedforhandlingen i byretten ændrede Deres klient igen forklaringen på et centralt punkt, nemlig om at tidspunktet for hans ankomst til lejligheden lå efter mørkets frembrud, sådan som det er beskrevet ovenfor. Dermed bestyrkede han yderligere mistanken mod sig, hvilket der kan lægges vægt på for så vidt angår den del af frihedsberøvelsen, som fandt sted efter afgivelsen af den ændrede forklaring.

Det er på baggrund af det ovennævnte min opfattelse, at Deres klient ved sin culpøse adfærd selv har givet anledning til frihedsberøvelsen i dennes fulde udstrækning, som ikke overstiger det påregnelige henset til sagens karakter, og jeg kan derfor ikke imødekomme Deres erstatningskrav, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Jeg bemærker i den forbindelse, at selvpåført beruselse ikke medfører en lempet vurdering efter culpereglen, jf. princippet i Erstatningsansvarsloven § 24 b, stk. 2. [...]"

Rigsadvokaten har i afgørelsen af 5. december 2017 anført blandt andet:

" [...]

Jeg har besluttet ikke at ændre statsadvokatens afgørelse. [...]

Begrundelse

Jeg er enig i statsadvokatens begrundelse for at nægte erstatning, herunder at Deres klient har udvist egen skyld, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3. Jeg kan derfor henviser til begrundelsen i statsadvokatens afgørelse.

De anfører i Deres klage, at Statsadvokaten i København ved sin afgørelse lægger vægt på momenter, der er i strid med Østre Landsrets afgørelse af 29. juni 2017. De anfører at antagelsen om, at Deres klient skulle have opholdt sig i lejligheden på gerningstidspunktet ikke er i overensstemmelse med udfaldet af Østre Landsrets dom. De henviser til, at forurettede med den højeste grad af sikkerhed udelukkede Deres klients deltagelse og oplyste, at såfremt Deres klient havde været tilstede, havde han opholdt sig i et andet rum hele tiden, ligesom De henviser til, at der var usikkerhed omkring telemastoplysninger, fordi Deres klient ikke var i besiddelse af sin telefon.

De anfører endvidere, at der ikke kan være tale om egen skyld i en sag, hvor Deres klients handling ikke består i andet end at forholde sig passiv. De finder det betænkeligt at anse passiviteten for at være dadelværdig/culpøs, fordi landsretten finder, at Deres klients passivitet ikke er et udtryk for tilslutning til eller understøttelse af det kriminelle handlingsforløb, således at der var grundlag for at sidestille Deres klients passivitet med en aktiv medvirkenshandling.

De anfører endvidere, at sigtelse og tiltale for sagens forhold, samt langvarig vare-tægtsfængsling ikke er en påregnelig følge af Deres klients handling - at forholde sig passiv. De henviser i denne forbindelse til Deres klients anholdelse, hvor Deres klient under påvirkning af alkohol og euforiserende stoffer sov igennem politiets indtrængen i lejligheden.

Jeg finder ikke, at det af Dem anførte kan føre til andet resultat.

Jeg er således enig med statsadvokaten i, at Deres klient opholdt sig i lejligheden i flere timer, mens frihedsberøvelsen og røveriet udspandt sig, og den forurettede blev udsat for vold og trusler. Jeg har lagt vægt på de samme momenter som statsadvokaten, herunder i, at Deres klients forklaring under hovedforhandlingen om, at han kom til klubhuset, da det var mørkt udenfor, må forkastes som urigtig, og at Deres klients forklaring afgivet under grundlovsforhøret i stedet må lægges til grund. Jeg finder på den baggrund ikke, at en antagelse om at Deres klient var til stede på gerningstidspunktet, strider mod landsrettens dom.

Jeg finder endvidere ikke, at Deres klients forklaring under hovedforhandlingen i byretten om, at han muligvis har mistet sin telefon et sted, og at han ikke kan huske hvornår på dagen, han opdagede, at han ikke havde den, medfører, at telemastoplysningerne er at anse for usikre. Jeg henviser til Deres klients skiftende forklaringer i sagen, og den deraf følgende usikkerhed omkring detaljerne i hans forklaringer.

Det forhold, at landsretten finder det betænkeligt at anse Deres klients passivitet som udtryk for tilslutning til eller understøttelse af det kriminelle hændelsesforløb, ændrer efter min opfattelse ikke på vurderingen af Deres klients udviste egen skyld. Det følger af praksis, at frifindelse for passiv medvirken under straffesagen ikke udelukker, at den erstatningssøgende anses for selv at have givet anledning til mistanke i en sådan grad, at dette medfører bortfald af erstatning, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, således eksempelvis i tilfælde, hvor erstatningssøgende opholdt sig på gerningssteder, hvor der fandtes narkotika eller tyvekoster.

Jeg er således ikke enig med Dem i, at Statsadvokatens vurdering er i strid med landsrettens afgørelse om at frifinde Deres klient for medvirken.

Som statsadvokaten finder, så er det også min vurdering, at Deres klient har udvist en sådan egen skyld forud for straffeforfølgningen og i forbindelse med straffeforfølgningen, at erstatning må bortfalde, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3. Jeg kan i den forbindelse henvise til betænkning nr. 801 af 1977 om erstatning anledning ad strafferetlig forfølgning side 32-33.

Ved vurderingen af Deres klients egen skyld har jeg lagt vægt på de samme momenter som statsadvokaten, herunder særligt Deres klients skiftende forklaringer og hans ophold i klubhus på gerningstidspunktet samt hans tilknytning til gerningsstedet og de dømte gerningspersoner i øvrigt.

Jeg bemærker, at Deres klients skiftende forklaringer ikke alene vedrører ankomsttidspunktet til klub huset, men også hans adfærd og ophold efter ankomsten til klubhuset samt øvrige oplysninger omkring klubhuset. Jeg kan som ovenfor nævnt henvise til statsadvokatens begrundelse og kan yderligere tilføje, at Deres klient eksempelvis under grundlovsforhøret forklarede, at ledende medlem

X1 Deres klients ven gennem mange år, var i lejligheden, da Deres klient ankom, mens Deres klient modsat ved hovedforhandlingen i byretten forklarede, at X1 ikke befandt sig i lejligheden, da Deres klient ankom. X1 er senere dømt i sagen. Deres klient forklarede endvidere ved grundlovsforhøret, at han gik direkte ud i køkkenet, og derefter lagde sig til at sove på en sofa, der stod i et rum ved siden af køkkenet, for - under hovedforhandlingen - at forklare at han talte med X2, og at han ikke husker, hvor han lagde sig til at sove efterfølgende. Da klubhuset er af en overskuelig størrelse, har Deres klients forklaringer om sit og andres ophold der - og dermed særligt skiftende forklaringer herom - en særlig betydning for vurderingen af mistanken mod Deres klient. Deres klient forklarede endvidere under grundlovsforhøret, at han ikke vidste, om personerne, der kom i klubben, havde tilknytning til , og at det ikke var hans opfattelse, at klubhuset var et klubhus for . Under hovedforhandlingen i byretten ønskede Deres klient derimod ikke at oplyse om kendskabet til de medtiltaltes tilknytning til . Udover det allerede af statsadvokaten anførte omkring Deres klients tilknytning til kan jeg tilføje, at Deres klient var medlem af facebookgruppe.

Ovenstående sammenholdt med at Deres klient under hovedforhandlingen i byretten oplyste, at han kender alle de nu dømte, undtagen X3, findes Deres klients skiftende forklaringer at medvirke betydeligt til mistanken mod ham og dermed danne grundlag for den del af fængslingen, der lå efter byretsdommens afsigelse.

Jeg har ved min afgørelse ligeledes lagt vægt på, at Deres klients forklaringer er vurderet til at være skiftende og usandsynlige af byretten, ligesom de er vurderet til

at være mindre troværdige af landsretten.

Vedrørende Deres anmodning om tilkendelse af salær finder jeg ikke grundlag for at tilkende Dem salær. Det er en forudsætning for udbetaling af salær, at det fremsatte erstatningskrav helt eller delvis imødekommes. Jeg henviser i den forbindelse til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a, pkt. 11. [...] "

Forklaringer

E har forklaret blandt andet, at hans liv efter løsladelsen har formet sig sådan, at han og hans familie er flyttet til ved . Familien bor sammen under samme tage. Det er foruden ham selv, hans far og mor, hans to brødre, hans storesøster, og hans forældres 2 børnebørn. Han og familien kommer oprindeligt fra , hvor de i 1989 flygtede fra krigen dér til Danmark. Huset i består af 3 etager. Der er ikke nogen af familiemedlemmerne, som har arbejde - flere af dem modtager førtidspension.

Sidste år har han været på SU. Lige efter at han kom ud fra fængslet tog han 10. klasse. Han vil gerne ind på DTU Ingeniørlinjen. Han har søgt - og regner med at komme ind på - et adgangskursus til DTU på 1½ år. Dette adgangskursus foregår også på DTU. Den efterfølgende uddannelse tager 3 år.

Han ryger ikke hash eller tager euforiserende stoffer længere. Hans daværende omgangskreds har han ingen kontakt med længere.

Rettens begrundelse og afgørelse.

Det fremgår af retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, at den, der har været anholdt eller varetægtsfængslet som led i en strafferetlig forfølgning, har krav på erstatning for den derved tilføjede skade, såfremt påtale opgives eller tiltalte frifindes, uden at dette er begrundet i, at han findes utilregnelig.

Efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 3 kan erstatning imidlertid nedsættes eller nægtes, såfremt den sigtede selv har givet anledning til foranstaltningerne. Reglen bygger på synspunktet om "egen skyld", hvilket indebærer blandt andet, at der skal foreligge et dadelværdigt forhold fra den erstatningssøgendes side, som har forårsaget indgrebet på en måde, der var påregnelig for erstatningssøgende.

Retten finder, at det på baggrund af sagens omstændigheder kan lægges til grund, at erstatningssøgende var i lejligheden, hvor - og mens - den forurettede blev udsat for de handlinger, som er behandlet ved byrettens dom af 16. december 2016 og Østre Landsret ankedom af 29. juni 2017.

På baggrund af E's forklaringer i henholdsvis grundlovsforhøret, under hovedforhandlingen i byretten og under hovedforhandlingen i

landsretten, finder retten, at det kan lægges til grund, at E på flere væsentlige punkter har haft skiftende forklaringer. Således fx om sit ankomsttidspunkt til "klubhus", om sin placering i "klubshuset" og om sit kendskab til de personer, der var til stede, og som blev dømt i sagen.

Det må på baggrund af byrettens og landsrettens domme lægges til grund, at den bolig, hvor handlingerne fandt sted, var "klubhus" for E, og at E - efter dennes egen forklaring - gennem ca. 17 år havde været ven med X1, som var et fremtrædende medlem af E, og som befandt sig i "klubshuset".

Det findes på baggrund af sagens omstændigheder at kunne lægges til grund, at "klubshuset" var af relativt begrænset størrelse.

Det lægges til grund på baggrund af landsrettens dom, at der var tale om grove lovovertrædelser mod den forurettede.

På ovenstående baggrund og efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder finder retten, at der er grundlag for at fravige udgangspunktet i retsplejelovens § 1018 a, stk. 1 om erstatning, idet betingelserne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, ses at være opfyldt.

Henset til blandt andet sagens udfald findes E at skulle betale sagens omkostninger.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden frifindes.

E skal betale sagens omkostninger.

Karsten Ahrentoft Nielsen
dommerfuldmægtig

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Glostrup, den 11. januar 2019

Sonja Birgit Bendtsen
retsassistent